

Domein Ruimtelijke Ontwikkelingen

De Raad

Stadhuis, Bogaardplein 15
Postbus 5305, 2280 HH Rijswijk
Telefoon 14 070
Fax (070) 326 10 10
stadhuis@rijswijk.nl
www.rijswijk.nl
iban BNG: NL15BNGH0285007424

betreft Herstelacties Legesverordening

datum 6 juni 2023
bijlage(n)

1. Inleiding

Bij de mededelingen in de raadsvergaderingen van 18 april en 1 juni 2023 is uw raad geïnformeerd over twee zaken die spelen bij de uitvoering van de Legesverordening binnen onze gemeente. Het ging daarbij om een fout, waardoor er sinds 2021 te veel leges in rekening is gebracht voor het aanvragen van een omgevingsvergunning en om een verschrijving bij het vaststellen van de Tweede Wijzigingsverordening Leges in februari 2023. Via deze raadsinformatiebrief brengen wij u op de hoogte van het herstelproces.

2. Kern informatie

Te hoge leges voor omgevingsvergunning bouwactiviteiten (bouwleges)

Vanwege een uitspraak van de Hoge Raad over de definitiebepaling van aanleg- en bouwkosten, ontstond er een risico dat er voor sommige omgevingsvergunningen geen leges meer konden worden opgelegd. Om dit risico te voorkomen heeft de VNG de betreffende bepalingen in de modelverordening Leges aangepast, die door de gemeente Rijswijk met de wijzigingsverordening in juni 2021 zijn overgenomen. Hiermee is onbewust en onbedoeld ook de grondslag voor het heffen van leges gewijzigd. Waar deze in Rijswijk altijd inclusief omzetbelasting werd berekend, is dit door het overnemen van de modelverordening in de Rijswijkse Legesverordening veranderd in een berekening exclusief omzetbelasting.

Hoewel het niet de bedoeling was om de heffingsgrondslag aan te passen, heeft deze verschrijving wel juridische gevolgen en moet de verordening worden uitgevoerd zoals deze door de raad is vastgesteld. Omdat de aanpassing onbewust plaatsvond, is dit in de praktijk niet overgenomen. Hierdoor zijn de bouwleges sinds 2021 over een te hoog bedrag berekend en de legesnota's te hoog vastgesteld.

In 2023 is deze fout aan het licht gekomen. Vanaf dat moment zijn er geen nieuwe legesnota's meer verstuurd en zijn de gevolgen in beeld gebracht. Gebleken is dat er tussen 2021 en 2023 bij bijna 500 legesnota's een te hoog bedrag in rekening is gebracht voor een totaalbedrag van iets meer dan 1 miljoen euro. Doordat de bezwaartermijn tegen deze nota's al is verstreken, staan deze in principe vast. Omwille van de beginstelen van behoorlijk bestuur kiezen wij ervoor om de nota's ambtshalve te corrigeren en de te veel betaalde leges, wanneer deze boven het drempelbedrag van € 16,-- uitkomen, terug te betalen.

De komende maanden zullen we alle belanghebbenden aanschrijven met het verzoek zich te melden voor een teruggave. Dit is nodig omdat we zeker willen weten dat het te veel betaalde bedrag op het juiste rekeningnummer wordt overgemaakt. Hoewel we gebruik maken van de meest actuele gegevens waarover wij beschikken, zal het misschien niet lukken om iedereen te bereiken. Bij teruggaven vanaf € 450,- zullen wij aanvullend onderzoek doen om de belanghebbenden alsnog op te sporen. Zij kunnen zich uiteraard ook zelf melden bij de gemeente als zij op een later moment ontdekken dat zij in aanmerking komen voor een vermindering van de legesnota. Hiervoor hebben zij vanaf de datum van hun eigen legesnota vijf jaar de tijd.

Hoewel de gewijzigde definitie van bouwkosten van inclusief naar exclusief omzetbelasting onbewust is genomen, heeft het de voorkeur deze wijziging niet terug te draaien. De berekening exclusief sluit beter aan bij de definities die in Nederland gebruikelijk zijn en ook gehanteerd wordt bij het landelijke online omgevingsloket. Dit maakt het voor een aanvrager van een omgevingsvergunning duidelijker hoe de berekende leges tot stand zijn gekomen. Vanaf 2024 zal hiermee bij de berekening van de kostendekkendheid van de leges rekening worden gehouden.

Verschrijving overgangsrecht in 2023

Titel 2 van de Legesverordening 2023 is gebaseerd op de nieuwe Omgevingswet. Omdat het op het moment van vaststellen van de verordening (raadsbesluit van november 2022) nog onbekend was wanneer de Omgevingswet in werking zou treden, is besloten dat de legestarieven uit 2022 nog zouden gelden tot het moment dat deze in 2023 correct konden worden berekend. Bij raadsbesluit van 21 februari 2023 zijn deze tarieven lager vastgesteld via de Tweede Wijzigingsverordening Leges 2023. Hierbij was het ook noodzakelijk het overgangsrecht aan te passen. Door een verschrijving is niet verwezen naar titel 2 in de Tarieventabel, maar naar de niet bestaande titel 2.a.

Of deze verschrijving juridische risico's en gevolgen heeft hebben wij juridisch laten toetsen. Uit deze toets bleek dat de gemeente Rijswijk geen risico loopt bij de heffing van leges uit titel 2, maar dat voor de duidelijkheid wel wordt aangeraden de verschrijving te corrigeren. Deze reparatie heeft geen (nadelige) gevolgen voor belanghebbenden en is zuiver redactioneel van aard, waardoor het college met gebruikmaking van artikel 11 aanhef en onder a. van de verordening de Legesverordening inmiddels heeft aangepast.

3. Gevolgen en/of vervolgtraject

Met de hiervoor genoemde herstelacties voldoet de Legesverordening Rijswijk aan alle juridische eisen en kunnen de legesnota's die sinds april 2023 zijn aangehouden alsnog worden verzonden. Hierbij wordt uiteraard rekening gehouden met de heffingsgrondslag exclusief omzetbelasting, zoals dat in onze verordening is bepaald. De financiële gevolgen van de teruggaven over de jaren 2021 – 2023 hebben wij verwerkt in de jaarrekening 2022.

Relatie met onderzoek Legesproces

Al eerder is ambtelijk en door onze accountant geconstateerd dat het totale proces van het verlenen van de omgevingsvergunning (het heffen, innen en verantwoorden van de leges en toezicht en handhaving op de verleende vergunning) kwetsbaar is, omdat dit proces is verdeeld over verschillende teams in de gemeentelijke organisatie. Baker Tilly Advies is daarom in april 2023 gestart met een onderzoek naar het gehele legesproces.

Het doel van dit onderzoek is om meer helderheid te krijgen over het totale proces, de taken en verantwoordelijkheden en te kijken waar er verbeteringen mogelijk zijn. Onze aanname daarbij is dat dit proces verbeterd kan worden door het invoeren van ketenregie. Deze aanname zal in het onderzoek worden getoetst. In dit onderzoek zal aandacht worden besteed aan de kwaliteit van de (deel)producten en de samenhang en samenwerking in de keten.

Over de uitkomsten van dit onderzoek zullen wij u te zijner tijd informeren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin

Bijlage(n):
Geen